

IEKŠĒJĀ TRAUKSMES CELŠANAS SISTĒMA

1. MĒRĶIS

- 1.1. Trauksmes celšanas likuma prasību nodrošināšana VNĪ.
- 1.2. VNĪ kārtība “Iekšējā trauksmes celšanas sistēma” noteic, kā VNĪ uz darba līguma vai cita veida ar profesionālo darbību saistītu tiesisko attiecību pamata nodarbinātiem darbiniekiem, kā arī personām, kuras sniedz pakalpojumus VNĪ, jārikojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem, un pasākumus, lai nodrošinātu viņu aizsardzību.
- 1.3. Kārtība izstrādāta, pamatojoties uz:
  - 1.3.1. **Trauksmes celšanas likumu;**
  - 1.3.2. Valsts kancelejas 2019. gada 17. aprīļa “Labās prakses vadlīnijām iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveidei”.

2. DOKUMENTĀ LIETOTO TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

- 2.1. kārtība – KVS K 132 “Iekšējā trauksmes celšanas sistēma”;
- 2.2. KVS – kvalitātes vadības sistēma;
- 2.3. trauksmes cēlētājs — persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus VNĪ vai dibinot tiesiskās attiecības ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, vai sniedz pakalpojumus VNĪ;
- 2.4. VNĪ – valsts akciju sabiedrība „Valsts nekustamie īpašumi”.

3. ATBILDĪBA

- 3.1. Kārtībā minētās VNĪ struktūrvienības un to darbinieki ir atbildīgi par kārtībā minēto darbību savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi.
- 3.2. Kārtība ir saistoša visiem VNĪ darbiniekiem, kā arī visām pārējām personām, kas dibina tiesiskās attiecības ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, vai sniedz pakalpojumus VNĪ.
- 3.3. VNĪ iekšējā drošības pārvaldnieks ir atbildīgs par kārtības izstrādāšanu, kā arī tās izmaiņu sagatavošanu, kārtības īstenošanu un uzraudzību.
- 3.4. Ētikas komisija ir atbildīga par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanu atbilstoši kārtībai un Trauksmes celšanas likumam.

4. APRAKSTS

4.1. Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšana:

- 4.1.1. trauksmes cēlētājs ir tiesīgs celt trauksmi, īpaši par šādiem pārkāpumiem:
  - 4.1.1.1. amatpersonu bezdarbība, nolaidība vai dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana;
  - 4.1.1.2. korupcija;
  - 4.1.1.3. krāpšana;
  - 4.1.1.4. publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana;
  - 4.1.1.5. sabiedrības veselības apdraudējums;
  - 4.1.1.6. būvniecības drošības apdraudējums;
  - 4.1.1.7. vides drošības apdraudējums;
  - 4.1.1.8. darba drošības apdraudējums;
  - 4.1.1.9. cilvēktiesību pārkāpums;
  - 4.1.1.10. pārkāpums publisko iepirkumu jomā;
- 4.1.2. trauksmes cēlētājs ar aizpildītu trauksmes cēlēja ziņojumu par zemāk norādītajiem pārkāpumiem vēršas uzreiz atbildīgajās institūcijās pēc piederības:
  - 4.1.2.1. izvairīšanos no nodokļu samaksas – Valsts ieņēmumu dienestā;
  - 4.1.2.2. pārtikas drošības apdraudējumu – Pārtikas veterinārajā dienestā;
  - 4.1.2.3. sabiedriskās kārtības apdraudējumu – Valsts policijā;
  - 4.1.2.4. pārkāpumu finanšu un kapitāla tirgus sektorā – Finanšu un kapitāla tirgus komisijā;

- 4.1.2.5. konkurences tiesību pārkāpumu – Konkurences padomē;
- 4.1.3.** ja persona, veicot darba pienākumus VNĪ, atrodies tiesiskajās attiecībās ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, vai sniedzot pakalpojumus VNĪ, ir guvusi informācija par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, un vēlas par to celt trauksmi atbilstoši kārtībai, tā vēršas ar trauksmes cēlēja ziņojumu Ētikas komisijā viena mēneša laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas;
- 4.1.4.** apzināti nepatiesu ziņu sniegšana, valsts noslēpumu saturošas informācijas izpaušana un ziņošana tikai par personīgu interešu aizskārumu nav uzskatāma par trauksmes celšanu;
- 4.1.5.** gadījumā, ja trauksmes cēlējam rodas jautājumi vai šaubas par trauksmes celšanu, tam ir iespēja konsultēties VNĪ Ētikas komisijā, tai skaitā par trauksmes cēlēja ziņojuma aizpildīšanu;
- 4.1.6.** trauksmes cēlējs ziņojumu var iesniegt VNĪ Ētikas komisijā personīgi, sūtot vēstuli, kas adresēta VNĪ Ētikas komisijai, norādot, ka tā satur ierobežotas pieejamības informāciju, izmantojot VNĪ mājaslapas www.vni.lv ziņošanas formu “Ziņot par negodprātīgu rīcību” vai rakstot e-pastu uz etika@vni.lv, aizpildot trauksmes cēlēja ziņojuma veidlapu (kārtības 2. pielikums);
- 4.1.7.** trauksmes cēlēja ziņojumā trauksmes cēlējs norāda tā rīcībā esošo informāciju saistībā ar pārkāpumu, tostarp:
- 4.1.7.1. pārkāpuma aprakstu, minot konkrētus faktus;
- 4.1.7.2. informāciju par fiziskajām vai juridiskajām personām, par kurām ir pamats uzskatīt, ka tās iesaistītas šī pārkāpuma izdarīšanā;
- 4.1.8.** trauksmes cēlējs ziņojumā papildus norāda, vai:
- 4.1.8.1. informācija par pārkāpumu gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, vai sniedz pakalpojumus VNĪ;
- 4.1.8.2. par šo pārkāpumu jau ir ziņots iepriekš. Šajā gadījumā trauksmes cēlējs pievieno atbildi, ja tāda ir saņemta;
- 4.1.9.** par trauksmes cēlēja ziņojumu saņemšanu un reģistrēšanu atbildīgais VNĪ Ētikas komisijas loceklis (Administratīvās daļas vadītājs) reģistrē ziņojumus (ar atsevišķu identifikatoru, kā arī pseidonimizējot personas datus) un nosūta ar uzdevumu VNĪ elektroniskajā dokumentu pārvaldības sistēmā MOSS izvērtēšanai pēc būtības VNĪ Ētikas komisijas priekšsēdētājam, kurš ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no ziņojuma saņemšanas dienas informē ziņojuma iesniedzēju par ziņojuma saņemšanu (ja iesniedzējs nav vēlējies palikt anonīms);
- 4.1.10.** saņemšanas apstiprinājumu un lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu iesniedzējam nesūta, ja trauksmes cēlējs to lūdzis vai pastāv aizdomas, ka trauksmes cēlēja identitāte var tikt atklāta;
- 4.1.11.** VNĪ Ētikas komisijā iesniegtie anonīmie ziņojumi tiks izskatīti pēc būtības un anonīmajam iesniedzējam netiks nodrošinātas Trauksmes celšanas likumā un Kārtībā paredzētās aizsardzības garantijas;
- 4.1.12.** saņemtie trauksmes cēlēja ziņojumi VNĪ tiek uzglabāti atbilstoši VNĪ Lietu nomenklatūrai;
- 4.1.13.** ja saņemtais trauksmes cēlēja ziņojums nav VNĪ kompetencē, VNĪ Ētikas komisija to septiņu dienu laikā no saņemšanas dienas pārsūta izskatīšanai pēc piekritības atbildīgajai institūcijai, vienlaikus par to informējot trauksmes cēlēju. Ja saņemtais ziņojums ir vairāku institūciju kompetencē, VNĪ Ētikas komisija šo ziņojumu nosūta visām atbildīgajām institūcijām un to var izskatīt kopīgi.
- 4.2. Trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana:**
- 4.2.1.** VNĪ Ētikas komisija izvērtē ziņojuma pirmšķietamo atbilstību Trauksmes celšanas likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm un pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu. Par pieņemto lēmumu VNĪ Ētikas komisija informē iesniedzēju triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas;
- 4.2.2.** VNĪ Ētikas komisija, izvērtējot pēc būtības trauksmes cēlēja ziņojumus, ir tiesīga pieprasīt un saņemt no citām institūcijām, juridiskajām un fiziskajām personām informāciju, kas nepieciešama lietas apstākļu noskaidrošanai;
- 4.2.3.** VNĪ Ētikas komisija izskata trauksmes cēlēja ziņojumu pēc būtības un, ja konstatē pārkāpumu, sniedz valdei atzinumu par konstatēto pārkāpumu, lai valde var pieņemt lēmumu par atbildības piemērošanu saskaņā ar VNĪ iekšējiem normatīvajiem aktiem vai lietas izbeigšanu. Ja ziņojuma izskatīšanas laikā rodas aizdomas par pārkāpumu, kura izskatīšana nav VNĪ kompetencē, VNĪ Ētikas komisija pārsūta ziņojumu tālākai izskatīšanai pēc piekritības;

- 4.2.4. par trauksmes cēlēja ziņojuma izvērtēšanas gaitu VNĪ Ētikas komisija informē trauksmes cēlēju ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad personas iesniegums ir atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu;
- 4.2.5. par trauksmes cēlēja ziņojuma izvērtēšanas rezultātu VNĪ Ētikas komisija informē trauksmes cēlēju pēc valdes lēmuma saņemšanas;
- 4.2.6. par pārkāpumiem, kurus palīdzējis atklāt trauksmes cēlējs, institūcija sniedz informāciju publiski, neatklājot un neapdraudot trauksmes cēlēja identitāti un ievērojot vispārējās datu aizsardzības prasības, izņemot gadījumu, kad trauksmes cēlējs iebilst pret publiskošanu.

4.3. Trauksmes cēlēja aizsardzība:

- 4.3.1. ar brīdi, kad trauksmes cēlējs ir cēlis trauksmi saskaņā ar Trauksmes celšanas likuma 4. pantu un šo kārtību, viņam un viņa radniekiem ir tiesības uz:
- 4.3.1.1. identitātes aizsardzību;
- 4.3.1.2. aizsardzību pret trauksmes celšanas dēļ radītām nelabvēlīgām sekām;
- 4.3.1.3. valsts nodrošinātu juridisko palīdzību;
- 4.3.1.4. atbrīvošanu no tiesāšanās izdevumu samaksas civilprocesā un valsts nodevas samaksas administratīvajā procesā tiesā;
- 4.3.1.5. pagaidu aizsardzību civilprocesā un administratīvajā procesā tiesā;
- 4.3.1.6. atbrīvošanu no juridiskās atbildības;
- 4.3.1.7. atbilstīgu atlīdzinājumu par zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu;
- 4.3.1.8. konsultācijām par savu tiesību aizsardzību.
- 4.3.1.9. atbrīvošanu no pienākuma ievērot lietas ārpusstiesas izskatīšanas kārtību administratīvajā procesā;
- 4.3.2. trauksmes cēlēju un viņa radniekus aizliegts disciplināri vai citādi sodīt, atbrīvojot no darba vai amata, pazemināt amatā, pārcelt citā darbā vai amatā, samazināt atalgojumu vai citādi tieši vai netieši radīt viņiem nelabvēlīgas sekas tāpēc, ka trauksmes cēlējs ir sniedzis trauksmes cēlēja ziņojumu;
- 4.3.3. ar trauksmes celšanu saistītās nelabvēlīgās sekas atkarībā no to veida novērš atbilstoši tiesību aktiem, kas regulē darba tiesiskās vai citas civiltiesiskās attiecības;
- 4.3.4. pienākums pierādīt, ka nelabvēlīgās sekas trauksmes cēlējam vai viņa radniekiem nav radītas saistībā ar trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanu vai tajā norādīto informāciju, ir pusei, kas šīs sekas radījusi;
- 4.3.5. trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanā, reģistrēšanā, izvērtēšanā iesaistītie Ētikas komisijas locekļi nav tiesīgi bez iemesla izpaust trauksmes cēlēja ziņojumā minēto personu identitāti (pārkāpumā iesaistītās personas), ievērojot nevainīguma prezumpciju, tostarp lai negrautu šo personu reputāciju;
- 4.3.6. trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanā, reģistrēšanā, izvērtēšanā iesaistītie Ētikas komisijas locekļi nodrošina, ka, informējot personu, kura minēta trauksmes cēlēja ziņojumā, par viņas datu apstrādi, netiek apdraudēts trauksmes cēlējs (netiek atklāta tā identitāte).

4.4. Trauksmes cēlēja personas datu aizsardzība:

- 4.4.1. iekšējās trauksmes celšanas sistēmas ietvaros VNĪ atkarībā no trauksmes cēlēja ziņojumā norādītās informācijas var apstrādāt šādus personas datus:

Datu subjekta kategorija	Personas dati
Persona, kas ziņo par pārkāpumu	<ul style="list-style-type: none"> E-pasta adrese, ja ziņojums nosūtīts uz e-pastu etika@vni.lv. Tālrunis vai e-pasta adrese, ja norādīts, aizpildot mājaslapas www.vni.lv ziņošanas formu. Vārds, uzvārds, kontaktinformācija (e-pasts, tālrunis, e-adrese), paraksts, saistība ar organizāciju, par kuru tiek ziņots, ja aizpildīta trauksmes cēlēja ziņojuma forma. Informācija par radniekiem.
Persona, par kuru ziņas norādītas ziņojumā par pārkāpumu	Jebkāda informācija, kas atklāj tās fiziskās personas identitāti, par kuru iesniegts ziņojums.

- 4.4.2. personas dati tiek iegūti no personas, kas ziņo par pārkāpumu;
- 4.4.3. apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz VNĪ attiecināmu juridisku, kas izriet no Trauksmes celšanas likuma;
- 4.4.4. personas datu apstrādes nolūki:
- 4.4.4.1. trauksmes cēlēja ziņojuma reģistrācija;
- 4.4.4.2. trauksmes cēlēja ziņojumā norādīto ziņu pārbaude un precizēšana;

- 4.4.4.3. saziņa ar trauksmes cēlēja ziņojuma iesniedzēju atbilstoši Trauksmes celšanas likuma prasībām;
- 4.4.4.4. Trauksmes celšanas likumā noteikto trauksmes cēlēja tiesību (aizsardzības garantijas) izpildes nodrošināšana;
- 4.4.5. trauksmes cēlēja personas datiem, ziņojumam un tam pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss;
- 4.4.6. ņemot vērā, ka trauksmes cēlēja ziņojumā trauksmes cēlējam ir jānorāda vārds, uzvārds un kontaktinformācija, taču šī informācija, kā arī cita ziņojumā sniegtā informācija, kas ļauj identificēt ziņojuma iesniedzēju (personas dati), ir īpaši aizsargājama, VNĪ Ētikas komisija nodrošina, ka to uzzinās tikai tās personas, kurām tas ir nepieciešams ziņojuma saņemšanai, reģistrēšanai un izvērtēšanai;
- 4.4.7. trauksmes cēlēja personas datus bez objektīva iemesla vai bez trauksmes cēlēja piekrišanas aizliegts nodot personām, kuras nav saistītas ar trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšanu un izvērtēšanu, it īpaši ziņojumā minētajām personām, kuras, iespējams, ir iesaistītas pārkāpuma izdarīšanā (vai citām trauksmes celšanas ziņojumā norādītajām personām);
- 4.4.8. trauksmes cēlēja personas datu apstrādes nosacījumi, veicot darba pienākumus VNĪ vai dibinot tiesiskās attiecības ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, ir noteikti VNĪ noteikumos Nr. KVS N 1 "VNĪ darba kārtības noteikumi";
- 4.4.9. trauksmes cēlējs – persona, kura sniedz pakalpojumus VNĪ, ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas Nr. 679/2016 13. panta 1. un 2. punktā norādīto informāciju var iepazīties VNĪ mājaslapā www.vni.lv publicētajā politikā Nr. KVS PL 13 "Privātuma politika".
- 4.5. Kārtība, kādā VNĪ darbinieks var ziņot par citu VNĪ darbinieku vai personu, kura ir tiesiskās attiecībās ar VNĪ, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, neētisku rīcību, tostarp par korupcijas gadījumiem VNĪ, ir noteikta politikā Nr. KVS PL 11 "VNĪ Profesionālās ētikas politika".
- 4.6. Personāla vadības daļa personu, ar kuru VNĪ dibina darba tiesiskās attiecības, uzsākot darba attiecības (parakstot darba līgumu vai citu dokumentu par darba veikšanu), vai ar kuru VNĪ dibina tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, tostarp brīvprātīgā darbu, informē par kārtību.
- 4.7. Korporatīvās komunikācijas un ilgtspējas daļa nodrošina kārtības publicēšanu VNĪ iekštīklā, kā arī VNĪ mājaslapā www.vni.lv par VNĪ iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveidi un ziņošanas kārtību, saņemot nepieciešamo informāciju no iekšējās drošības pārvaldnieka.
- 4.8. Korporatīvās komunikācijas un ilgtspējas daļa koordinē informācijas sniegšanu publiski par pārkāpumiem, kurus palīdzējis atklāt trauksmes cēlējs, neatklājot trauksmes cēlēja identitāti un ievērojot vispārējās datu aizsardzības prasības, atbilstoši uzņēmumā spēkā esošajai runaspersonu politikai, nosakot publisko runaspersonu konkrētā gadījumā.
- 4.9. Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanas un izskatīšanas kārtība shematiski norādīta kārtības 3. pielikumā.
- 4.10. Kārtība stājas spēkā pēc tās apstiprināšanas ar valdes sēdē.